

DATUM	26 januari 2022	PROJECT	Chw bestemmingsplan buitengebied Hattem
KENMERK	20191164Ma.TB	OPDRACHTGEVER	gemeente Hattem
VAN	Tanja Bremer, Twan Giesen, Marijn Smit		
AAN	gemeente Hattem		

OPLEGNOTITIE PLANMER BUITENGEBIED HATTEM

INLEIDING

De gemeente Hattem stelt een Chw bestemmingsplan Buitengebied op. Bij het ontwerpplan heeft het planMER Buitengebied Hattem, opgesteld door Rho Adviseurs bv d.d. 4 maart 2021, ter inzage gelegen. Ook is dit planMER in dat proces getoetst door de Commissie voor de milieueffectrapportage (verder: de Commissie).

Op 3 december 2021 heeft de Commissie haar toetsingsadvies uitgebracht¹. Hierin stelt zij kort samengevat: “De Commissie is van oordeel dat het MER en de bijlagen bij de toelichting op het plan tezamen de essentiële informatie bevatten om een besluit te kunnen nemen over het Chw bestemmingsplan waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. “ Dit betekent dus dat de Commissie een positief toetsingsadvies heeft gegeven en het MER geschikt is bevonden om te worden gebruikt voor de besluitvorming. Aanpassing of een aanvulling zijn niet nodig.

In het vervolg van haar advies geeft de Commissie aanbevelingen, waarmee zij “een bijdrage (wil) leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële informatie voor de besluitvorming.” Deze aanbevelingen hebben betrekking op:

- Informatie over stikstofdepositie: op basis van (met name) de toelichting op het bestemmingsplan en de bijlagen is voldoende informatie aanwezig om een besluit te nemen over het ‘uitvoerbaar alternatief’ en de variant ‘wonen en gezondheid’ wat betreft het aspect stikstofdepositie. Het MER alleen biedt hiervoor echter onvoldoende informatie. Doordat een deel van de informatie in het MER staat en een deel in de bijlagen van het bestemmingsplan is de informatie ook moeilijk toegankelijk. De Commissie beveelt daarom aan bovengenoemde informatie ook op te nemen in het MER.
- De zone van de magnetische veldsterkte (0,4 microtesla) rondom de hoogspanningsleiding is niet in beeld gebracht in het MER. Hierdoor is niet duidelijk of nieuwe initiatieven binnen deze magneetveldzone komen te liggen, over welke lengte deze hoogspanningslijn onder de grond komt te liggen en op welke termijn dat gaat gebeuren. De rijksoverheid adviseert nieuwe woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen buiten deze zone te plaatsen. De Commissie beveelt aan deze informatie toe te voegen.
- De geurcontour van 2 ou_E/m³ van de varkenshouderij aan de Ierstweg 2 is niet op de kaart weergegeven.

De gemeente wil graag zo helder en transparant mogelijk communiceren en haar besluiten onderbouwen. Daarom is deze oplegnotitie opgesteld, om antwoord te geven op de genoemde punten en daarmee de beschikbare informatie te verhelderen.

¹ <https://www.commissiemer.nl/docs/mer/p36/p3607/a3607ts.pdf>

SAMENVATTING ONDERZOEK STIKSTOFDEPOSITIE

M.e.r.-procedure en passende beoordeling

Voor het buitengebied van Hattem wordt een Chw bestemmingsplan opgesteld. In het kader van dit Chw bestemmingsplan is ook een planm.e.r.-procedure doorlopen. Eén van de onderdelen in deze procedure is een passende beoordeling, waarin de potentiële gevolgen van het bestemmingsplan voor de stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden in beeld zijn gebracht middels een 'Onderzoek stikstofdepositie'.

In dit onderzoek zijn stikstofberekeningen uitgevoerd, waarbij verschillende situaties zijn berekend: zowel de huidige stikstofdepositie als gevolg van agrarische activiteiten in het buitengebied als ook de te verwachten toename in deposities wanneer bijvoorbeeld onbenutte ruimte in vergunningen of in bouwvlakken wordt opgevuld en de effecten van de overige planologische ruimte (bijvoorbeeld uitbreiding van bouwvlakken tot 1,5 hectare of omschakeling naar veehouderij).

Verder is gebruik gemaakt van CBS gegevens, vergunningen en meldingen, gegevens afkomstig uit I-GO (Informatievoorziening Gezamenlijke Omgevingsdiensten) en deels (verouderde) controlegegevens afkomstig van de gemeente Hattem. Uit de inventarisatie van de beschikbare gegevens bleek dat lang niet voor alle bedrijven actuele informatie beschikbaar is over de omvang van de veestapel en de daarmee samenhangende emissies, maar dit is voldoende voor het schaalniveau van het MER.

Ten behoeve van deze gemeente-brede berekeningen is uitgegaan van een lineaire relatie tussen het aantal dieren, de hoeveelheid emissies en het bouwblokkoppervlak. Dit is ten opzichte van de praktijk waarschijnlijk een overschatting, waarmee de berekeningen van de emissies 'aan de veilige kant' zitten. Ditzelfde geldt voor het gehanteerde stalsysteem; in de berekeningen is als 'beste beschikbare techniek' (BBT) gerekend met de Eco-vloer (A1.13) met een emissie van 6 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Sinds kort is de Lely Sphere (A1.39) beschikbaar: deze heeft een emissie van 3,6 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Dit betekent dat de werkelijke ruimte die beschikbaar komt bij het verbeteren van stallen waarschijnlijk groter is dan in de passende beoordeling beschreven. Ook op dit vlak zijn de berekeningen dus uitgevoerd 'aan de veilige kant'.

Bestemmingsplan

Na afronding van het MER in het voorjaar 2021 is het ontwerp Chw bestemmingsplan opgesteld. Om tot een passende bestemming en regeling in het bestemmingsplan te komen is het gewenst om per bedrijf een goed en actueel overzicht te hebben van de situatie ter plaatse. Na afronding van het MER is daarom in de zomer van 2021 aanvullend onderzoek uitgevoerd ten behoeve van het bestemmingsplan. Hierbij is geïnventariseerd:

- welke veehouderijen legaal (met vergunning) aanwezig zijn;
- hoeveel stallen/gebouwen en dierplaatsen vergund zijn per bedrijf en hoeveel dieren er daadwerkelijk gehouden werden;
- welke huisvestingssystemen worden toegepast;
- welke bedrijven beschikken over een Wnb-vergunning;
- de gewenste bestemming.

Op basis van deze geactualiseerde gegevens is een nieuw stikstofonderzoek uitgevoerd ten behoeve van het Chw bestemmingsplan. In dit onderzoek is uitgegaan van dezelfde worst-case benadering m.b.t. opvulling van het bouwvlak en het gehanteerde BBT stalsysteem. De resultaten van dit onderzoek zijn in tabel 1 weergegeven.

Tabel 1 Berekeningsresultaten onderzoek stikstofdepositie Chw bestemmingsplan in mol/ha/jaar op de maatgevende Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden	Referentiesituatie (huidige, feitelijke depositie)	Onbenutte ruimtevergunning, toename t.o.v. referentiesituatie	Uitbreiding bestaande veehouderijen, toename t.o.v. referentiesituatie		Toename vanwege omschakeling overige bouwvakken naar veehouderij	BBT bij uitbreiding tot 1,5 ha, toename t.o.v. referentiesituatie
			Binnen bouwvlak	Via wijziging tot 1.5 ha		
Rijntakken	2.713	+346,5	+1.019	+2.885	+198	+1.043
De Veluwe	215,5	+31,66	+738	+3.374	+8.266	+3.143

Resultaten en conclusies

Uit de resultaten in tabel 1 blijkt dat, op basis van de nadere inventarisatie die is gedaan voor het Chw bestemmingsplan, de depositie-toenames kleiner zijn dan bij de oorspronkelijke berekeningen zoals uitgevoerd voor het MER, maar dat de conclusies in het MER niet veranderen.

Ook maken de nieuwe gegevens inzichtelijk dat intern salderen (in dit geval het vervangen van oude stalsystemen door nieuwe) voor een aantal individuele bedrijven ruimte biedt om het bedrijf uit te breiden, zonder dat de stikstofdepositie op stikstofgevoelige instandhoudingsdoelen binnen Natura 2000-gebieden toeneemt.

De uitbreidingsmogelijkheden binnen bouwvlakken en mogelijkheden voor vergroting van bouwvlakken blijven, uitgaande van een maximale invulling, grote toenames van stikstofdepositie met zich meebrengen. De resultaten zoals opgenomen in tabel 1 laten zien dat de stikstofdepositie binnen Natura 2000 een belangrijke beperkende factor is voor de mate waarin de ontwikkelingsmogelijkheden die het huidige bestemmingsplan biedt daadwerkelijk kunnen worden benut. Ook uitgaande van BBT kunnen de maximale planologische mogelijkheden niet worden benut zonder dat er sprake is van een depositietoename. Om te komen tot een uitvoerbaar plan binnen de kaders van de Wet natuurbescherming zijn daarom randvoorwaarden en beperkingen nodig in het Chw bestemmingsplan. Dit betekent concreet:

- *Geen wijzigingsbevoegdheden opnemen voor vergroting van de bouwvlakken: met maatwerk zullen bepaalde bedrijven kunnen uitbreiden zonder dat sprake is van een toename van stikstofdepositie, maar de uitvoerbaarheid van een generieke wijzigingsbevoegdheid kan niet op voorhand worden aangetoond, en;*
- *Geen omschakelingsmogelijkheden naar veehouderij opnemen binnen agrarische bestemming: omschakeling leidt in vrijwel alle gevallen tot een toename van emissies en daarmee tot een toename van stikstofdepositie. Met bijvoorbeeld externe saldering kan het mogelijk zijn om met maatwerk te komen tot een uitvoerbaar initiatief, maar de uitvoerbaarheid van generieke omschakelingsmogelijkheden kan niet op voorhand worden aangetoond, en;*
- *Voorwaarden koppelen aan de uitbreiding/wijziging van bestaande veehouderijen binnen de bouwvlakken, zodat toekomstige initiatieven binnen de kaders van het plan niet leiden tot een toename van stikstofdepositie.*

Bij concrete initiatieven zal daarbij altijd via locatie-specifiek onderzoek aangetoond moeten worden dat voldaan kan worden aan deze voorwaarden om zo tot een uitvoerbaar initiatief in het kader van de Wet natuurbescherming te komen.

HOOGSPANNINGSLEIDING

Door het plangebied loopt een hoogspanningsleiding van Tennet (blauwe lijn in Figuur 1). Het betreft een bovengrondse hoogspanning met een spanning van 150 kV. De magneetveldzone van een hoogspanningslijn bestaat uit het gebied links en rechts van een bovengrondse hoogspanningsleiding, waar het magneetveld gemiddeld over een jaar sterker is dan 0,4 microtesla. De minimale afstand die geadviseerd wordt tussen de hoogspanningsleiding en een woning is de helft van deze breedte, in dit geval is dat 55 à 80 meter. Dat betekent dat een zone (belemmeringenstrook) van minimaal 27 meter moet worden vrijgehouden van woningen en andere gevoelige functies. Dit is in de vigerende bestemmingsplannen reeds opgenomen. Ook in het Chw bestemmingsplan is een strook van 60 meter breedte opgenomen, waarbinnen geen nieuwe gevoelige gebouwen kunnen worden gerealiseerd.

Ten behoeve van de planontwikkeling voor de transformatie van 't Veen is reeds onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de hoogspanningsleiding en de mogelijke gedeeltelijke verkabeling hiervan. Het nieuwe tracé (rode lijn in Figuur 1) heeft geen effect op het buitengebied; de hoogspanningsleiding wordt in het buitengebied niet aangepast.

Figuur 1 Locatie huidige hoogspanning (blauw), locatie verkabeling (rood), zakelijk rechtstrook (geel)

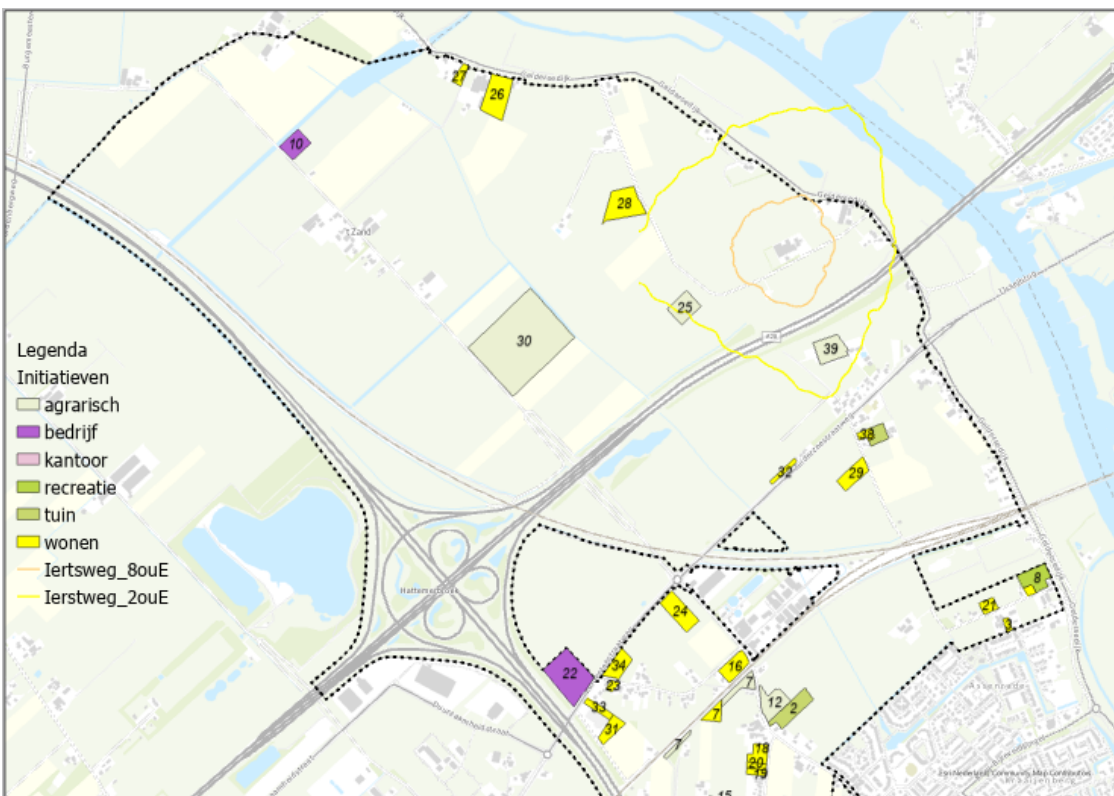
In het Chw plan worden verschillende initiatieven mogelijk gemaakt. In Figuur 2 zijn de initiatieven weergegeven die een raakvlak hebben met de hoogspanningslijn en de bijbehorende magneetveldzone. Initiatief 11 (Hessenweg 114) ligt binnen de belemmeringenstrook, maar heeft uitsluitend betrekking op het plaatsen van bijgebouwen: er wordt geen nieuwe woning toegestaan. Initiatief 14 (Vuursteenbergr 11) betreft een woning ter plaatse van de voormalige kippenschuur (ten noorden van het perceel), maar deze locatie ligt net buiten de magneetveldzone. Initiatief 9 (Vuursteenbergr ongenummerd) betreft de realisatie van 6 tiny houses. Ook deze locatie is net buiten de magneetveldzone gelegen. De toetsing aan deze zone is opgenomen in het afwegingskader in het bestemmingsplan.

Figuur 2 Initiatieven in relatie tot de magneetveldzone

GEURCONTOUR

In het MER is in figuur 6.1 alleen de geurcontouren voor $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ opgenomen, aangezien dat de grenswaarde is die in het buitengebied van toepassing is (zie tabel 6.1 in het MER). De grenswaarde van $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ geldt voor toetsing in de bebouwde kom. Ter volledigheid zijn zowel de 2 als de $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ contouren in onderstaande figuur aangegeven.

Figuur 3 Geurcontouren Ierstweg 2